

Iranian Cultural Heritage Organization

[Historical Buildings](#) [Cultural Objects](#) [Archaeology](#) [Museums](#) [About](#) [Contact Us](#)

Headlines:
Commemoration of the Cultural
Heritage and the International
Museum Day
18 MAY 2011

Cultural News:

- [The Ebrahim Reza Shrine Mended](#)
(June 11, 2011)

And More ...

۱۴ قرن فرهنگ و تمدن اسلامی و ایرانی در پایگاه «یادگار»

گروههای کاری در حال تکمیل آن هستند. امیدواریم با برنامه‌ریزی‌های انجام شده بتوانیم سایر اهداف طرح را نیز

اجرا کنیم. از جمله این اهداف عبارتنداز:

یکسان‌سازی و هماهنگی بین فعالیت‌های رایانه‌ای در حوزه میراث فرهنگی کشور

- تهیه پانک اطلاعات جامع میراث فرهنگی کشور

- ایجاد نظام اطلاع‌رسانی منطقه‌ای و ملی میراث فرهنگی کشور

- انتقال سریع اطلاعات و یافته‌های علمی و جلوگیری

از انباشت آنها

- تهیه فهرست آثار و موضوعات فرهنگی- تاریخی کشور اعم او آثار منقول و غیرمنقول و آثار غیرمادی.

- تهیه اطلس‌های تخصصی مردم‌شناسی

- تهیه نقشه باستان‌شناسی کشور

- تهیه پانک اطلاعات «گویش‌های» کشور

- تهیه پانک اطلاعات «گویش‌های نو» در مدیریت موزه‌ها،

- استفاده از «روش‌های نو» در ایجاد موزه‌ها، مطالعات مردم‌شناسی و مرمت و احیای بنای‌های تاریخی و

مطالعات باستان‌شناسی

آدرس W.W.W.Iran.mirac.org مشاهده می‌کنید،

محصول یک طرح تحقیقاتی گستردۀ است که در حدود ۲۰

ماه قبل به دنبال طرح موضوع از سوی ریاست سازمان

میراث فرهنگی و پی‌گیری آن از طریق بنیاد یادگارهای

فرهنگی اجرا شده است.

اهداف سازمان از آرائه این سایت در چه زمینه‌هایی

است؟

O اهداف آن آشنایی و ارتباط حوزه میراث فرهنگی کشور با روش‌ها و ابزارهای جدید «اطلاعاتی و ارتباطی» انفورماتیکی و یا به تعبیری دیگر: تعیین یک زبان و روش مشترک رایانه‌ای - فرهنگی به منظور ارتباط مقاوم و

مضامین میراث فرهنگی بین «رایانه» و «انسان» است.

دستیابی به نظام واحد دسته‌بندی و طبقه‌بندی

همچنین تعیین شناسه‌های تحقیقاتی، جغرافیایی، تاریخی

و موضوعی میراث فرهنگی کشور و تعیین «مسیر شناسایی» برای هر موضوع فرهنگی و تاریخی از دیگر

اهداف اجرایی این طرح بوده است.

البته کلیات اهداف طرح تاکنون محقق شده است و

با خبر شدید سازمان میراث فرهنگی یک پایگاه اطلاع‌رسانی در شبکه اینترنت راهاندازی کرده است. نام

این پایگاه «یادگار» و با عنوان ۱۴ قرن فرهنگ و تمدن میراث فرهنگی و ایرانی است. هدف اصلی از این سایت اینترنتی

ارائه اطلاعات مربوط به فرهنگ و تمدن غنی اسلامی و ایرانی به پژوهشگران و گردشگران و علاقه‌مندان است.

این پایگاه حاصل یک طرح گستردۀ تحقیقاتی است و

بازنگری به این که از نظر حجم اطلاعات و شیوه ارائه منحصر به فرد است به سراغ آقای شمس مسؤول طرح تحقیقاتی پایگاه اطلاع‌رسانی سازمان میراث فرهنگی رفتیم. ناطلاعات بیشتری در زمینه این پایگاه ارائه کرد.

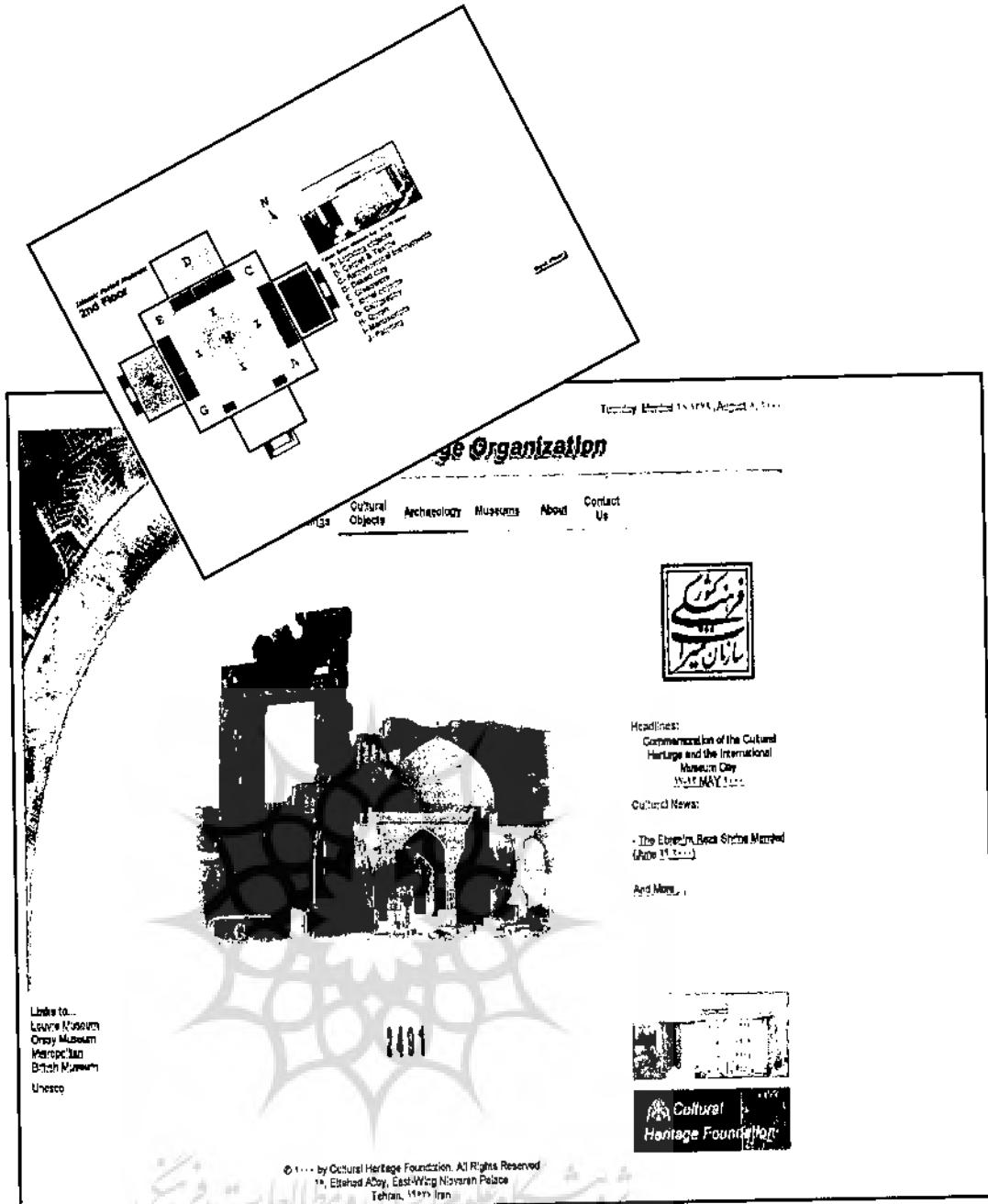
گفت‌وگوی ما را با ایشان می‌خواشد:

آقای شمس ضمن تشکر از اینکه وقت خود را در اختیار کتاب ماه کلیات و خوانندگان آن قرار دادید لطفاً در ارتباط

با پایگاه اطلاع‌رسانی سازمان میراث فرهنگی، اطلاعاتی در اختیار ما قرار دهید.

O ضمن تشکر از حضور شما، به طور کلی آنچه که در پایگاه اطلاع‌رسانی سازمان میراث فرهنگی کشور به

سایت به صورت آزمایشی
از اواخر زمستان ۷۸، اما به
طور رسمی همزمان با
هفته میراث فرهنگی با
حضور وزیر وقت فرهنگ و
ارشاد اسلامی افتتاح شد و
خبر آن برای عموم،
همزمان با میلاد بسعادت
حضرت رسول اکرم (ص)
با خبر ۱۴ قرن فرهنگ و
تمدن اسلامی بر روی
اینترنت اعلام شد

تمکیل سایت، به عمق و
گستره تمدن و تاریخ و
فرهنگ ایران اسلامی
است. و می‌توانم بگویم
این سایت همیشه در حال
تمکیل شدن است و هیچ
وقت این پروژه کامل و
بسته نخواهد شد

- هریک از فعالیت‌ها، صرفاً بخشی از حوزه فعالیت سازمان را پوشش می‌دهند.
- نظام مشترک، زبان مشترک، راههای ارتباط بین فعالیت‌های انجام شده و یا در حال انجام وجود ندارد.
- شما فهرست برپاری، مستندسازی و دسته‌بندی موضوعات فرهنگی و تاریخی را هدف اصلی طرح عنوان کردید. برای دستیابی به این هدف چه راهکارهایی را اتخاذ کردید؟
- O در یک نگاه کلی به فعالیت‌های سازمان متوجه می‌شویم: موضوعات فرهنگی و تاریخی یا «ذهبی» هستند و یا «عینی» و یا «منقول» هستند یا «غیرمنقول». از نظر دیگر وقتی از فرهنگ صحبت می‌کنیم حتماً نسبتی با «جغرافیا» و محیط دارد. یعنی شما نمی‌توانید یک موضوع فرهنگی پیدا کنید که آن را بدون نسبت به جغرافیا تحلیل کنید. ویزگی دیگر این که هیچ موضوع فرهنگی را نمی‌توان یافت که نسبتی با زمان و «تاریخ» نداشته باشد. بنابراین هو پدیده فرهنگی تعریف زمانی و مکانی مشخص

- «ماشین» یا «رایانه» ارتباط منطقی و کارآ فراهم کنیم.
- بنابراین دستیابی به یک روش فهرست برداری، مستندسازی موضوعات فرهنگی و تاریخی اولین گام بود. توجه داشته باشیم در این مرحله اساساً مسئله «اینترنت» مطرح نیست. بلکه پیدا کردن یک زبان و روش انفورماتیکی برای شناسایی، طبقه‌بندی، توصیف، تحلیل و ذخیره‌سازی و بازیابی اطلاعات مدنظر است.
- اجرای طرحی با چنین ویزگی‌هایی برای اولین بار در سازمان میراث فرهنگی صورت گرفت یا نمونه‌هایی از قبل وجود داشت؟
- O البته پیش از این در سازمان در زمینه رایانه‌ای کردن امور اقداماتی انجام شده بود. ولی تقریباً هیچ سیستم رایانه‌ای که مدعی کار جدی باشد وجود نداشت، ضمن این که این اقدامات چند اشکال اساسی داشت. از جمله:
- فعالیت‌های انجام شده متفرق بودند.
- هیچ یک از فعالیت‌ها، تعریف جامعی از میراث فرهنگی و موضوعات فرهنگی و تاریخی نداشت.
- در این راستا اولین نگاه ما این بود که چگونه می‌توانیم بین تصور و دریافت خودمان که یک تصور و دریافت «ارتباطی - انسانی» است از مفاهیم میراث فرهنگی و

دارد.

مسئله دوم، مسئله «موضوع» پدیده فرهنگی و به طور کلی موضوع فعالیت‌هایی که در حوزه میراث فرهنگی کشور مطرح هستند. کلیات و سرفصل این فعالیت‌ها عبارتند از: باستان‌شناسی، مردم‌شناسی، اموال منقول، بنای‌های فرهنگی تاریخی، هنرها و یا شاید موضوعات فرعی دیگر که به هر ترتیب نسبتی با موضوعات اصلی فعالیت‌های سازمان دارند.

بر این اساس توانستیم برای هر موضوع فرهنگی و تاریخی (cultural object) یک «مسیر شناسایی» تعریف کنیم. هدف ما از تدوین این مسیر شناسایی ایجاد یک نظام طبقه‌بندی و دسته‌بندی جامع و مانع برای موضوعات فرهنگی و تاریخی است. و پس از این مرحله، مسئله فهرست‌برداری و مستندسازی موضوعات مطرح می‌شود. و پس از این امکان تجزیه و تحلیل شرایط برای برنامه‌نویسی و ایجاد «نرم‌افزار یادگار» فراهم گردید. و پس از تهیه نرم‌افزار و تکمیل بانک‌های اطلاعاتی تخصصی در هریک از حوزه‌های یادشده امکان بهره‌برداری از سیستم بر روی اینترنت، بر روی CD، یا استفاده از آن در مدیریت اجرایی سازمان فراهم شده است.

در مورد روش طبقه‌بندی این، نکته را توضیح بدهم که ما بدون اینکه چیزی را «رمز» یا «کد» کنیم براساس روابط منطقی حاکم بین موضوعات با تکیه بر سه مؤلفه جغرافیا، قاریخ و موضوع این کار را انجام داده‌ایم. مثلاً شما در فهرست «جغرافیا» نرم‌افزار «یادگار» با کلیه کشورهای شمال اقیریقا، خاورمیانه، آسیای میانه، هندوچین که به هر ترتیب در طول تاریخ جزیی از حوزه فرهنگ و تمدن ایرانی و اسلامی هستند مواجه می‌شوید. پس از انتخاب یک کشور مثلاً «ایران» شما با فهرست استان‌های کشور مواجه می‌شوید. و پس از انتخاب یک استان، مثلاً «یزد» با شهرهای آن استان مواجه می‌شویم. بر این مبنای مسیر جغرافیایی که بخش از «مسیر شناسایی» است مشخص می‌شود. ایران، یزد، اردکان.

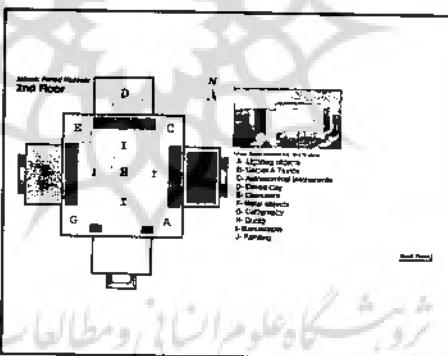
حالا می‌خواهیم وضعیت موضوع را از نظر تاریخی مشخص کنیم. به طور کلی تاریخ یک موضوع یا به صورت «دقیق» یا می‌شود، مثلاً سال ۱۳۵۷ یا با اشاره به دوره تاریخی آن، مثل «دوره قاجار» یا به صورت حدودی مثل اوآخر هزاره اول پیش از میلاد و یا «قرنون اولیه اسلامی». به هر ترتیب تفاوتی نمی‌کند، ما بدون اینکه در هیچ یک از حالات یاد شده تغییری ایجاد کنیم، طوری نرم‌افزار طراحی کردۀ ایم که هریک، از حالات فوق را تشخیص و براساس معادلات خود، آن را تبدیل به تصاویر کمی قابل فهم برای محاسبات ماشین می‌کند. پس تا اینجا وضعیت جغرافیایی و وضعیت تاریخی را مشخص کردیم.

حالا نوبت «موضوع» است. هریک از موضوعات می‌توانند بنا به ضرورت تا ۱۸ یا ۲۰ شاخه، طبقه‌بندی شوند این حالت هم شرایط ورود اطلاعات را آسان می‌کند و هم شرایط ذخیره‌سازی و بازیابی آن را. همچنین در «جریان گردش اطلاعات» انجام عملیات را بسیار آسان می‌کند. مثلاً شما وقتی وارد موضوع «بنای‌های فرهنگی و تاریخی» می‌شوید، سیستم از شما سوال می‌کند، چگونه بنای مورد نظر شماست؟ تجاری؟ مذهبی؟ مسکونی؟ فرهنگی؟ و...

اگر بنای‌های «مذهبی» را انتخاب کنید سیستم مجدداً از شما سوال می‌کند چگونه بنای مذهبی؟ مسجد؟ امامزاده؟ حسینیه؟ کلیسا؟... در بعضی از موضوعات تا ۱۸ طبقه موضوع تقسیم می‌شود. این روال فرقی نمی‌کند، می‌تواند در موضوع باستان‌شناسی، مردم‌شناسی، اشیاء و... باشد. خوب، مسیر شناسایی، تا اینجا مشخص شد: ایران - یزد - اردکان - دوره قاجار - بناهای مذهبی - مسجد - حالا فهرست مساجد دوره قاجار شهر اردکان از استان یزد را می‌توانیم پیش روی خود داشته و بینیم.

پس از این مرحله که اساس کار ما بود، به تشکیل گروه‌های تحقیقات برای جمع‌آوری اطلاعات اقدام کردیم. یک گروه روی اشیاء، یک گروه روی مردم‌شناسی، یک گروه روی اینیه و یک گروه روی باستان‌شناسی کار کردند، و موفق شدیم در یک دوره کوتاه اطلاعات آماده شده را وارد ماشین کنیم و Data Base یعنی هم «روش» آزمایش شد، هم نرم‌افزارها. حالا می‌توانیم خود را وارد مرحله بعدی کنیم و روی توسعه نرم‌افزار در سایر موضوعات کار کنیم.

از اینجا به بعد ما یک القای زبان انفورماتیکی میراث فرهنگی را طراحی کردیم. حالا ما هرکاری در عرصه تکنولوژی جدید می‌توانیم بکنیم. ما روش کار را طوری طراحی کردیم که از بدنه سازمان میراث فرهنگی، اطلاعات تولید شود و در اینترنت ارائه شود. یعنی اگر الان باستفاده از نرم‌افزار یادگار، در اداره کل میراث فرهنگی

با توجه به اینکه آثار تاریخی و فرهنگی ایران تنها به موضوعات ارائه شده محدود نمی‌شود دیگر جنبه‌های تاریخی و فرهنگی مثل صنایع دستی، میراث مکتوب در زیر مجموعه کدام یک از موضوعات می‌گنجند؟ آیا اصولاً اینها در طبقه‌بندی‌های موضوعات مذکور بوده یا نه؟

O صنایع دستی را ماد در حوزه مردم‌شناسی اورده‌ایم.

اینها در سیاست، شما مردم‌شناسی را نمی‌بینید به خاطر اینکه مردم‌شناسی حوزه گسترده‌ای است و ما تصمیم ناریم در هر حوزه یک موضوع را تکمیل کنیم. و روی ماشین بیاده کنیم، و در مورد میراث مکتوب از دو نظر می‌توان کار کرد. یکی این که با توجه به اینکه میراث مکتوب و نسخه‌های خطی، یک نوع شیوه محسوب می‌شود می‌توان آن را در زیر مجموعه اشیاء آورده و راه دیگر اینکه در موضوعات طبقه‌بندی شده، موضوعی اصلی با عنوان «مکتوبات» اضافه کنیم. مهم این است که اطلاعات در سیاست موردنظر وجود داشته باشد و نحوه دسترسی به آن می‌تواند از زوایای مختلف باشد.

آقای شمس لطفاً بگویید سایت از چه زمانی بهره‌برداری شده است؟

O سایت به صورت آزمایشی از اوایل زمستان ۷۸، اما به طور رسمی همزمان با هفته میراث فرهنگی با حضور وزیر وقت فرهنگ و ارشاد اسلامی افتتاح شد خبر آن برای عموم، همزمان با میلاد باسعادت حضرت رسول اکرم (ص) با خبر ۱۴ قرن فرهنگ و تمدن اسلامی بر روی اینترنت اعلام شد.

O در زمینه خصوصیات، تعداد و ویژگی‌های مخاطبان و

فرش را در دستور کار ندیم. در حوزه باستان‌شناسی فهرست تپه‌ها و محوطه‌های باستانی را آماده می‌کنیم. در حوزه مردم‌شناسی بروزهای را در ارتباط با پوشک و گوشش شروع کردیم. و به طور کلی تلاش می‌کنم پس از کارهای مقدماتی، رفتار را به سطح اجرایی، علمی و تحقیقاتی افزایش دهیم. تا نظام گردش سازمان میراث فرهنگی کشور را به سطح اجرایی، علمی و تحقیقاتی افزایش دهیم. تا نظام گردش اطلاعات فرهنگی و تاریخی، نظام پویا، پیشرفته و توسعه یافته باشد و بعد براساس آن بتوانیم رسالت سازمان را که در واقع معرفی کردن آثار فرهنگی است بتوانیم به نحو احسن انجام دهیم.

به نظر شما راه‌اندازی سایت، تا چه اندازه در انجام رسالت‌های سازمان میراث فرهنگی کشور مؤثر است؟

O بینید وظیفه سازمان میراث فرهنگی کشور، بهینه

کردن و اصولی کردن روش‌های پژوهش، مطالعه،

نگهداری، آموزش در موضوعات فرهنگی و تاریخی است.

لذا در هر دوره و هر شرایطی باید بتواند با استفاده تکنولوژی

روز، روش‌های کارآمد، ارتباط بین علاقه‌مندان و

مخاطبان را با این عرصه برقرار کند. و سازمان در جهت

بهینه کردن رسالت‌شان، این پروژه را اجرا می‌کند و به نظر من

تا اینجا خوب چلو آمده است و با حمایتی که از طرح

می‌شود افق خوبی را می‌توان پیش‌بینی کرد.

با توجه به گستردگی مضماین علمی - اجرایی «میراث

فرهنگی» و با در نظر داشتن تنوع و پراکندگی آن از نظر

جغرافیایی - تاریخی و موضوعی) بیشتر به کارآمدی و تأثیر

قابلیت‌های «تکنولوژی اطلاعات» در مدیریت میراث

فرهنگی کشور پی‌میریم.

اینها در طبقه‌بندی‌های موضوعات مذکور بوده یا نه؟

O صنایع دستی را ماد در حوزه مردم‌شناسی اورده‌ایم.

اینها در سیاست، شما مردم‌شناسی را نمی‌بینید به

اینکه مردم‌شناسی حوزه گسترده‌ای است و ما تصمیم

ناریم در هر حوزه یک موضوع را تکمیل کنیم. و روی

ماشین بیاده کنیم، و در مورد میراث مکتوب از دو نظر

می‌توان کار کرد. یکی این که با توجه به اینکه میراث

مکتوب و نسخه‌های خطی، یک نوع شیوه محسوب

می‌شود می‌توان آن را در زیر مجموعه اشیاء آورده و راه دیگر

اینکه در موضوعات طبقه‌بندی شده، موضوعی اصلی

با عنوان «مکتوبات» اضافه کنیم. مهم این است که

اطلاعات در سیاست موردنظر وجود داشته باشد و نحوه

دسترسی به آن می‌تواند از زوایای مختلف باشد.

آقای شمس لطفاً بگویید سایت از چه زمانی بهره‌برداری

شده است؟

O سایت به صورت آزمایشی از اوایل زمستان ۷۸، اما

به طور رسمی همزمان با هفته میراث فرهنگی با حضور

وزیر وقت فرهنگ و ارشاد اسلامی افتتاح شد خبر آن برای

عموم، همزمان با میلاد باسعادت حضرت رسول اکرم

(ص) با خبر ۱۴ قرن فرهنگ و تمدن اسلامی بر روی

اینترنت اعلام شد.

O در زمینه خصوصیات، تعداد و ویژگی‌های مخاطبان و

استفاده کنندگان از این سایت توضیح دهد؟

۰ به طور کلی استفاده از سایت آزاد است. اما در طراحی ای که داشتیم سعی کردیم معدل مخاطب را قشر میانه فرض کنیم. یعنی طوری طراحی کردیم که هم اساتید، پژوهشگران دانشگاه‌ها در حوزه‌های تخصصی بتوانند از این سایت استفاده کنند و هم افراد عامة که کمتر اطلاعات تخصصی دارند بتوانند روی سایت بیایند. روشن فهرست‌بندی و دسترسی به اطلاعات طوری است که هر کس می‌تواند به راحتی با آن ارتباط برقرار کند. بدینه است آنچه که ما در سیستم داریم همه اطلاعات مانیست. قطعاً اطلاعات بیشتری داریم که هم بخشی از اطلاعات نیاز به زمان دارد تا روی سیستم نصب شود و هم بخشی از اطلاعات را هیچ وقت نصب نکنیم و به صلاح نباشد. ما یک امکانی فراهم کردیم هر کسی که بخواهد و می‌تواند با ما ارتباط برقرار کند و ما هم اطلاعات بیشتری را در اختیارش بگذاریم. همچنین مخاطبان ما هم ایرانیان داخل کشور و هم ایرانیان خارج از کشور و هم غیر ایرانیان هستند که علاقه‌مندند در زمینه فرهنگ و تاریخ ایران، اطلاعات کسب کنند و برای ما مشکل بود که به طور همزمان به مخاطبان این سه حوزه پاسخ دهیم. به همین خاطر در فاز اول، پروژه را به زبان انگلیسی ارائه کردیم در فاز دوم سعی می‌کنیم پروژه را فارسی ارائه کنیم. چون احسان کردیم که بیشتر کسانی که از اینترنت استفاده می‌کنند به زبان انگلیسی آشنایی دارند.

آقای شمس، پیش‌بینی می‌کنید اطلاعات سایت چه موقع کامل شود؟

نمونه‌های خارجی پاسخ نیازهای ما را نمی‌دهند. روشنی که در کشورهای خارجی طراحی شده، متناسب با شرایط اجتماعی و فرهنگی، جغرافیایی آنها طراحی شده، نمادها، خصوصیات و ویژگی‌هایی که در فرهنگ و تمدن ایرانی وجود دارد را پاسخگو باشد. ما باید برای خودمان، خودمان روش سازیم. ضمن این که با مطالعاتی که روی بیماری از روش‌هایی که در مؤسسات معترف آمریکایی، کانادایی، انگلیسی فرانسوی و یونانی انجام داده‌ایم. هیچ روش از نظر طبقه‌بندی، منطقی بودن، جامع بودن و دقیق از روش ما کاملاً تر نبوده است. ضمن این که تهیه محصولات و برنامه‌های آنها مبالغه‌گفتگی را می‌طلبد. و پاسخگویی نیازهای تخصصی را برای جذب مخاطب بیشتر برای سایت چه اقداماتی انجام داده‌ایم و یا در آینده برنامه‌ریزی کرده‌اید؟

۰ الان شبکه اینترنت، شبکه تازه تأسیس و نویابی است. رفتار حاکم بر این شبکه، رفتار خاص خودش است. مهم‌ترین کاری که ما انجام می‌دهیم معرفی سایت میراث روی searchengin Banner با سایر شبکه‌های مختلف است و نیز طراحی و مبادله مصاحبه‌ها و اخبار، بعدی می‌دانم که کسی علاقه‌مند به دانستن درباره اسلام و ایران و این حوزه جغرافیایی و فرهنگی باشد و کمی جستجو کند و به این تلاش شما در صحبت‌های خود گفتند که اطلاعات سایت کامل نیست و در حقیقت اقدام اولیه شما طبقه‌بندی و فرهنست‌برداری بوده و در برخی از حوزه‌ها هنوز هیچ اطلاعاتی ارائه نشده و در برخی نیز اطلاعات ناقصی ارائه شده است. به نظر من درست که شما سایت را زودتر از موعدش در اینترنت ارائه کرده‌اید. آیا این کار نمی‌تواند تأثیر منفی در مخاطب داشته باشد؟

۰ بینید من فکر می‌کنم خود حضور، یک اطلاع و یک اقدام مثبت است، حضور در مقابل عدم حضور ارزش دارد. همین که در شبکه تازه تأسیس اینترنت، هم حضور داشته باشیم و صفحه طراحی کردایم، یک طبقه‌بندی ارائه داده‌ایم که خود طبقه‌بندی قابل استفاده است. ما دسترسی کامل به اولین موزه کشور را از طریق اینترنت فراهم کردیم. دسترسی به بیماری از منابع اطلاعاتی در زمینه باستان‌شناسی و بناءها را فراهم کردیم. بالاخره درست است که همه موضوعات را این‌لایه کنیم. ولی قسمتی از آن را داریم که قبل استفاده است. ضمن این که گاهی اوقات باید این کارها را انجام دهیم و با ایجاد یک کار تبلیغاتی ارتباطی و جامعیت دادن به کارمان، حساسیت دیگر حوزه‌های ذی‌ربط را نسبت به کارمان بیشتر تحریک

۰ تکمیل سایت، به عمق و گستره تمدن و تاریخ و فرهنگ ایران اسلامی است. و می‌توانم بگویم این سایت همیشه در حال تکمیل شدن است و هیچ وقت این پروژه کامل و بسته نخواهد شد. برای این که تلاش باستان‌شناسان و مردم‌شناسان همواره رسید و دستیابی به لایه‌های زیرین و قدیمی تر زندگی است و این تلاش همواره ادامه دارد و همه تلاش فرهنگ پژوهان تا امروز تنها این بوده که گرد و خاک تمدن را کنار بزند و همواره اطلاعات باید تولید و به سیستم وارد شود. البته فاصله زیادی داریم بین اطلاعاتی که الان در مخازن و کتابخانه‌ها و مراکز اسناد داریم تا این که سایت کامل شود. الان باید یک تلاش و برنامه معین و فشرده‌ای در عرصه میراث فرهنگی شکل بگیرد تا این خلاصه جبران شود. ما هم داریم تلاش خودمان را انجام می‌دهیم تا روزیه روز اطلاعات سایت تکمیل تر شود. ترکیب تیم ما تا به امروز بیشتر تحقیقاتی بوده است ولی از این پس حالت اجرایی به خود می‌گیرد. حالا اگر همه تیم هم این‌نظر نباشد، بخشی از آن باید اجرایی شود.

آیا سایت نمونه‌های خارجی نیز دارد و شما از آنها استفاده کرده‌اید؟

۰ خیر. این روش که ما اجرا کردایم طراحی و کلیات آن کاملاً ایرانی است و از هیچ سایت خارجی نمونه‌برداری نشده است. اما درخصوص اینکه مشاهدت‌هایی داشته باشد به ممکن است شباهت‌هایی باشد. ممکن نمونه‌های خارجی پاسخ نیازهای ما را نمی‌دهند. روشنی که در کشورهای خارجی طراحی شده متناسب با شرایط اجتماعی